УДК 821.161.2:75.036(44)
Катиш Т.В.[1], Борисенко Є.Д.[2]
[1] канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. БАД-533 НУ «Запорізька політехніка»

ІМПРЕСІОНІЗМ У ТВОРАХ М. КОЦЮБИНСЬКОГО ТА В ЖИВОПИСІ КЛОДА МОНЕ

Т.В Катиш, Є.Д. Борисенко

Імпресіонізм як художній напрям залишається важливим об'єктом дослідження, оскільки поєднує різні види мистецтва через спільний принцип – передавання миттєвого враження та суб'єктивного сприйняття реальності. Особливо актуальним є зіставлення імпресіоністичних тенденцій у творчості Михайла Коцюбинського та Клода Моне, адже це дозволяє простежити, як одна й та сама естетика трансформується в різних мистецьких формах – літературі та живописі.

Метою дослідження є виявлення та аналіз спільних і відмінних рис імпресіонізму у творчості Михайла Коцюбинського та Клода Моне, а також визначення специфіки його художнього втілення в літературі та живописі.

Клод Моне – французький художник, один із засновників імпресіонізму. Вважається одним із ключових попередників модернізму, особливо у зв'язку зі спробами зобразити природу такою, якою її сприймав. На картинах Клода Моне природа ставала «вібруючою», мінливою. Основні прийоми художника – пленерний живопис, роздільні мазки чистих кольорів, які зливаються в гармонійну картину в очах глядача, розмиті контури, вивчення гри світла на воді та серійність зображення одного об'єкта.

В українській літературі початку XX ст. яскравим представником імпресіоністичного напряму став М. Коцюбинський, який виробив власну стильову манеру. Для імпресіоністичних новел письменника характерно те, що оточення, природа існують не самі по собі, а у світосприйнятті, співпереживанні героя. Митець зображує природу надзвичайно яскраво, використовуючи різноманітні художні засоби мови: епітети, уособлення, метафори, порівняння. Усі ці образи стають зовнішніми виявами глибоких психологічних процесів, які відбуваються в душі героя. Відтворенню внутрішнього стану героя підпорядковано й суто імпресіоністичні художні засоби: колористика, мінливість, вібрація, зображення малих деталей великими, розширеними.

Пейзаж у творах М. Коцюбинського, як і на полотнах Клода Моне, – діючий персонаж, митці передають його через фіксацію вражень, символіку, колористичні деталі та почуття. І в художника, і в письменника велике значення має колористика. Митці передають усе побачене в русі, не вимальовуючи чітко кожну деталь. Підхід до змалювання вражень від дійсності в обох імпресіоністів майже однаковий, відрізняються засоби.